

Тарас Фаль

У 2018 році відзначаємо 85-ту річницю однієї з найтрагічніших сторінок нашої історії – Голодомор 1932-33 рр. Голодомор – це геноцид українського селянства як ядра української нації, який був санкціонований і повністю продуманий радянською верхівкою.

Метою більшовиків було остаточне поневолення свідомих українців, які чинили опір політиці колективізації, якою радянська тоталітарна влада намагалася упокорити українців і остаточно ліквідувати наміри української еліти побудувати незалежну від Московії Українську державу.

На початку 1928 року в СРСР було оголошено курс на колективізацію. Це означало, що всі приватні селянські господарства мали об'єднатися у спільні, які були вже у державній власності. Селянин тут, фактично, перетворювався на кріпака, який за виконання певної кількості трудоднів отримував платню натуральним продуктом, тобто всі люди працювали за їжу. Але навіть якщо селянин виконував всі трудодні, то зарплата за це була настільки мізерною, що він не мав можливості прогодувати себе і сім'ю.

Через потужний вплив індивідуальної свідомості українського землероба політика колективного господарювання зіткнулася зі спротивом. Дослідники, опрацювавши розсекречені архіви, встановили, що на початку 30-тих років ХХ століття було зафіксовано близько 4-ох тисяч масових виступів селянства на захист індивідуального господарства. Проте це не зупинило радянську владу, яка почала використовувати насильницькі методи насадження колгоспів. В хід пішли примус, терор та пропаганда проти тих, які рішуче відмовилися проти такої політики. Вона полягала у тому, що «совіти» назвали незгідних «буржуазними націоналістами», «контрреволюціонерами», «куркулями». Наступні кроки радянської влади щодо селян були безжальними: залякування, репресії, сибірська неволя та навіть голодна смерть.

Сукупність непереборного почуття національної єдності та ідентичності разом з індивідуалістичною свідомістю українського народу становила велику проблему для тодішньої партійної верхівки. Побачивши у вільнодумстві селян передумови для нового національно-визвольного руху, тоталітарний сталінський режим вчинив злочин свідомого геноциду українського народу, серцевиною якого було селянство.

У 1932 році для Української РСР був встановлений неможливий до виконання хлібозаготівельний план у розмірі 356 мільйонів пудів зерна, це дорівнює більше ніж 5,8 мільйонів тонн. Почався геноцид, знаний всім як Голодомор.

Початок голоду припав на весну 1932 року. Віддавши все зерно державі, населення України голодує. Не маючи що їсти, люди пішли на поля, які вже були у власності держави, збирати той врожай, який ще не достиг. 7-го серпня 1932 року для того, щоб зберегти «державну власність», тоталітарний режим видає «Закон про 5 колосків», в якому все колгоспне майно ставало держаним і кара за його розкрадання становила мінімум 10 років каторги або ж навіть смертну кару.

Коли спеціальні загони комуністів позабирали у селян все зерно і цього виявилось замало, було встановлено натуральні штрафи, згідно з якими ті колгоспи, які не виконали заготівельний план, були позбавленні всього іншого харчування і навіть майна, яке можна було виміняти на їжу.

18 листопада 1932 року, ще однією антигуманною постановою були запроваджені так звані «чорні дошки». Занесення на «чорну дошку» прирікало мешканців цілих сіл на продовольчу блокаду: заборону торгівлі і підвіз товарів, повне вилучення продуктів і заборона виїзду з сіл, а також оточення військовими загонами НКВС. Будь-яка спроба втекти з села означала смерть на місці. Із 1932 по 1933 режим «чорних дошок» діяв у 180-ти районах Радянської України, а це становило 25% від всієї їх кількості. Такого нелюдського і варварського режиму не було ніде на території СРСР, а лише в Україні і там, де було найбільше скупчення етнічних українців. Це знову ж таки доводить, що Голодомор 1932-1933-го був геноцидом українського народу.

Радянська влада вдавалася до настільки цинічного способу мордування українців голодом, що було заборонено підбирати навіть ті продукти, які залишилися гнити на

полях. Так, наприклад, Луганська міська рада затвердила постанову №31 «Про заборону приватним особам збирати жолуді, кислиці та дикі груші»... Доведені до відчаю українці почали споживати так звані сурогатні страви. Це були різного роду трави, дикі тварини, зерно, знайдене в мишачих норах, доходило до того, що люди полювали на журавлів чи лелек, яких в Україні оберігали здавна, а руйнувати їх гнізда було взагалі табу .

Уже вкінці весни 1933 року в Україні статистика смертності дійшла до немислимих розмірів. Найбільший голод на українських територіях припав на червень місяць. Щодоби у страшних муках вмирало 28 000 осіб, щогодини – 1168 людей, щохвилини від голодної смерті помирало 20 чоловік.

Така жахлива ситуація породила ще гіршу проблему. В офіційних документах НКВС зафіксовано 28 випадків канібалізму. Але знову ж таки, довіряти офіційним документам, які стосуються Голодомору, який понад 50 років замовчували, було б дуже великою помилкою, яка може привести до визнання того, що голод 1932-1933 років був викликаний «посухою» або взагалі не було ніякого голоду. Про розміри канібалізму як явища в цей період свідчать наступні факти. Радянський уряд почав друкувати плакати з такою пересторогою: «Їсти власних дітей – це варварство». За даними розслідування британського телеканалу BBC за канібалізм під час Великого Голоду 1932-33 років було засуджено понад 2500 людей .

Керівна ланка політбюро навідріз відмовлялася визнати те, що в Україні лютує голод. Невелика кількість закордонних журналістів намагалася висвітлювати події, які тоді відбувалися в нашій країні. Але навіть коли хтось і писав про те, що тоді коїлося, то їхні намагання вміло придушувалися спецслужбами СРСР. Сталінський режим заперечував голод, а відтак відмовлявся від будь-якої допомоги чи зі сторони міжнародних організацій, таких, як, наприклад, Червоний Хрест, чи зі сторони українських закордонних організацій, чи навіть зі сторони Ватикану як держави.

Ретельне приховування фактів, засекречення архівів та різного роду документів робить надзвичайно важким підрахунок замордованих голодом українців у 1932-33 роках. Та все ж деякі історики та дослідники Голодомору називають страшну цифру знищених московською владою, яка коливається від 4,5 аж до 10 мільйонів людей . Повторюючи слова блаженнішого Патріарха Святослава (Шевчука), сталінський режим використав «найдешевшу зброю масового знищення» , якою вчинив чи не найгірший геноцид українського народу.

Кожного року у четверту суботу листопада українці масово приходять до монументів, зведених на пам'ять про жертв Голодомору 1932-33 років, щоб віддати шану тим, хто постраждав, відстоюючи свою честь, гідність і свободу. Блаженної пам'яті Патріарх Любомир (Гузар) казав, що ми не маємо боятися звершувати свій державотворчий процес на пам'яті про цю трагічну подію. «Ми маємо, – казав він, – об'єднатися навколо пам'яті про Голодомор незалежно від нашого віросповідання, політичних чи інших відмінностей, ми маємо бути присутні в той самий час, в тому самому місці, щоб віддати шану тим, хто постраждав тоді. І коли б ми поглянули один на одного – сказали, що ми всі є діти того самого народу, ми є всі братами і сестрами. Бо більша вірогідність об'єднатися навколо пам'яті про якусь невдачу, ніж на пам'яті про якийсь успіх. І це поминання трагедії дасть нам силу бути одним цілим, єдиним народом» .

Тому приходьмо до місць вшанування жертв Голодомору, запалімо свічку пам'яті в пам'ять про українських мучеників 30-тих років ХХ століття. А ще запалімо вогонь і в наших серцях молячись за тих, які несли такий важкий хрест, тих, які стали жертвами Великого Голоду 1932-1933 років.

Тарас ФАЛЬ, Голодомор – найстрашніший злочин проти людства // СЛОВО №3 (75)